

som man ikke finder anledning til at foreslå ændret. Man har herved lagt til grund, at de seneste 10 års stigning i den gennemsnitlige afsoningstid ifølge oplysning fra Justitsministeriet ikke er udtryk for en bevidst skærpelse af praksis, men en følge af de konkrete sagers særlige omstændigheder, hvorved det må tages i betragtning, at der er tale om et meget lille sagsantal.

Rådet har endvidere lagt vægt på den omstændighed, at personer, der er idømt lovens strengeste tidsbestemte straf af fængsel i 16 år, normalt vil blive prøveløsladt i medfør af reglen om regelmæssig prøveløsladelse i straffelovens § 38, stk. 1, efter at have udstået knap 11 år af straffen.

På dette grundlag finder Straffelovrådet, at pligten til at træffe afgørelse om løsladelsesspørgsmålet bør indtræde efter 12 års afsoning, således at der i tilfælde af afslag skal træffes ny afgørelse med ét års mellemrum.

Straffelovrådet forudsætter, at de administrative afgørelser om prøveløsladelse træffes på grundlag af en konkret vurdering af samtlige sagens omstændigheder, herunder af den pågældendes eventuelle farlighed svarende til den vurdering, som i dag foretages ved afgørelse om løsladelse af livstidsdømte ved benådning. Det forudsættes herved også, at der som hidtil sker høring af Retslægerådet og anklagemyndigheden, forinden der træffes afgørelse i sagen.

Straffelovrådet finder, at adgangen til domstolsprøvelse først bør indtræde efter afsoning af 14 år af en livstidsstraf. Det er de særlig langvarige afsoninger, der giver mest anledning til at overveje en domstolskontrol, og en afsoning af mindre end 14 års varighed kræver efter rådets opfattelse ingen domstolsmedvirken, når der er afsagt dom til livsvarigt fængsel. Hensynet til den dømtes retssikkerhed tilgodeses efter rådets opfattelse fuldt ud, selv om den retlige kontrol begrænses til de særlig langvarige afsoninger. Her må det forventes, at spørgsmålet om vurdering af den dømtes farlighed ofte vil stå i forgrunden, men domstolene vil også have lejlighed til at vurdere, om andre grunde end farlighedshensyn, f.eks. kriminalitetens særlige grovhed og hensynet til retsfølelsen, kan begrunde en særlig langvarig frihedsberøvelse.

Der henvises i øvrigt til betænkning nr. 1355/1998, s. 37-42.

3.3. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet kan tiltræde Straffelovrådets forslag om indførelse af en prøveløsladelsesordning for livstidsdømte, jf. pkt. 3.2. ovenfor.

Det foreslås på den baggrund, at der i *straffelovens* §§ 41-43 indsættes bestemmelser, der bl.a. giver mu-

lighed for at prøveløslade livstidsdømte, når 12 år af en straf af fængsel på livstid er udstået. Om det nærmere indhold af den foreslåede ordning henvises til bemærkningerne til de pågældende bestemmelser i lovforslagets § 1, nr. 8.

Om domstolsprøvelse af afgørelser om nægtelse af prøveløsladelse og af afgørelser om genindsættelse efter prøveløsladelse og betinget benådning henvises til bemærkningerne til § 112, nr. 6-8, i forslaget til straffuldbyrdslov.

4. Aktindsigt i sager om straffuldbyrdelse

4.1. Straffelovrådets forslag

Straffelovrådet afgav i december 1996 en udtalelse vedrørende aktindsigt i sager om straffuldbyrdelse. Udtalelsen er optrykt som bilag 3 til Straffelovrådets betænkning nr. 1355/1998 om en lov om fuldbyrdelse af straf mv.

I udtalelsen foreslår et flertal af Straffelovrådets medlemmer, at forvaltningslovens § 9 om partsaktindsigt ændres, så der ikke er aktindsigt for parten i forbindelse med fuldbyrdelse af frihedsstraf i sager om valg af afsoningsinstitution, sager om overførsel til anden afsoningsinstitution eller afdeling i en afsoningsinstitution eller sager om udelukkelse fra fællesskab. Endvidere foreslås forvaltningslovens § 24 om begrundelse ændret, så afgørelser i de typer af sager, der foreslås undtaget fra aktindsigt, for så vidt angår begrundelsen alene skal indeholde en henvisning til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet.

Et mindretal i Straffelovrådet finder, at der ikke er behov for at foretage ændring på området, jf. herved forvaltningslovens § 15 om adgangen til at begrænse adgangen til aktindsigt efter en konkret vurdering. Mindretallet finder endvidere, at flertallets forslag om yderligere at begrænse adgangen til aktindsigt giver anledning til betænkelighed. Mindretallet fraråder på den baggrund forslaget.

Om flertallets og mindretallets overvejelser henvises nærmere til udtalelsens pkt. 6 og 7.

4.2. Justitsministeriets overvejelser

Justitsministeriet finder, at udelukkelse af adgangen til aktindsigt kan give anledning til principielle betænkeligheder.

En sådan ordning bør derfor kun indføres, hvis meget væsentlige hensyn til de sikkerhedsmæssige forhold taler for det.

Justitsministeriet har ud fra en samlet vurdering fundet det rigtigst ikke at medtage forslaget om at begrænse adgangen til aktindsigt i dette lovforslag.